

Percepcija lica i emocija: *Life-span* perspektiva

Božana Injac¹

¹Catholic University of Applied Social Sciences, Berlin

Identitet, starost, pol, emocionalno i mentalno stanje, kao i osobine ličnosti (npr. ekstraverzija) su kodirani u ljudskim licima. U svakodnevnom životu, obrada kompleksnih socijalnih signala iz ljudskih lica se odvija automatski, bez svesnog ulaganja kognitivnog napora. Međutim, naučna istraživanja poslednjih decenija su pokazala da opažanje lica i socijalnih signala iz lica, poput emocija, zahtevaju kompleksne procese obrade i određeni nivo ekspertize. U prvom delu predavanja, biće predstavljeni najznačajniji rezultati mojih istraživanja koja se tiču osnovnih mehanizama obrade lica (npr. *part-based* i holistička obrada), kao i promene u tim mehanizmima u toku života, posebno u starijem odraslom dobu. U drugom delu predavanja daću kratak pregled novijih radova na temu prepoznavanja emocija i promena u prepoznavanju emocija u toku odraslog životnog doba. Na kraju, ukratko ću opisati jednu studiju u kojoj smo istraživali kako emocionalni izrazi lica utiču na socijalne interakcije mlađih i starijih osoba koristeći mogućnosti eksperimentalne kontrole u virtualnoj realnosti (VR). Sažeti, rezultati tih istraživanja pokazuju da: 1) postoje razvojne razlike u procesima opažanja lica i emocija 2) te razvojne razlike mogu delimično biti objašnjene kroz različite teorijske koncepte (npr. hipotezom čestog uzroka (eng. *The common cause hypothesis*), hipotezom perceptualne degradacije (eng. *Perceptual Degradation Hypothesis*) i drugim); 3) uticaj razvojnih promena u percepciji lica i emocija na socijalne interakcije/socijalno funkcionisanje u starijem odraslom dobu je manje jasan.